עבודת ישראל — חיי שרה

ויהיו חיי שרה וגו' פירשו בזוה"ק ויהי"ו גימט' ל"ז שהיו עיקר ימי חייה מימות שנולד יצחק עד שמתה ל"ז שנים כי היא מתה בשעת העקדה כשהיה בן ל"ז שנה כנודע. ואיתא בלקוטי תורה ויהיו גימטריא ל"ז מילוי ס"ג. מאה שנה בסוד הכתר. ועשרים הם חו"ב כל אחד כלול מעשר. ושבע רומזו לשבע מדות ע"ש באורך. וע"פ קט השגתינו נרמוז בו דרך לעבודת הש"י. ויהי"ו גמטריא ז"ל כשהאדם נעשה זל בעיניו על שמתמרמר בלב נשבר על עונותיו ובפרט בלילות הארוכים אחר חצות כשהאדם קם בביתו והוא לבדו לפני בוראו ומזכיר א"ע על חיי הבל אשר הוא חי ושנותיו עברו עם אניות אבה ולא עשה נחת רוח ליוצרו ואדרב' קלקל ופגם במעשיו מראשו ועד רגליו והיום קצר והפירוד מן העולם ממשמש ובא ליתן דין וחשבון על כל רגעיו אשר חי ועי"ז הוא מתנחם ומתחרט על מעשיו ובוכה בלב נשבר לפני אביו שבשמים ועי"ז הוא נעש' ז"ל ומזולזל בעיניו כי הוא מילוי ס"ג כנ"ל דהיינו באמרו בלבו שהוא מלא סגים אמנם עיקר תכלית הווידוי הוא עזיבת החטא וקבלת עול מלכות שמים עכ"פ מיום ההוא והלא' שלא יהיה בכלל הרשעים שבחייהם קרוים מתים רק עם הצדיקים שבמיתתן קרוים חיים דהיינו שכל ימי חיותם עושים הכנה לרגע הפירוד שיפרדו מעוה"ז בקדוש' ובטהר' וכמ"ש בזוה"ק הני צדיקי חשבו בלבייהו כאילו ההוא יומא מסתלקים מעלמא ומכינים את עצמ' בשמח' ובטוב לבב לעת עלות נפשם לשרשם. וכמ"ש מרבינו הצדיק מ"א זכר צדיק לברכ' שכל תשוקתו הית' להפרד מעולם הזה החומרי ולעמוד במקור הקדוש'. מבלי לבוש החומר העב: אכן אלו בני אדם אשר העבירו בהבל ימיהם ושנותם באנחה תקנתם עכ"פ להתעורר ולשוב עד אשר לא תחשך השמש ועיקר סימן התשוב' והחרט' כשהאדם מתזלזל בעיניו כי זוכר את רוב עונותיו ועי"ז בא לחיות חדש על ימים הבאים שלא יחטא עוד. וזה ויהי"ו גימט' ז"ל כנ"ל חיי שרה אז נקרא איש חי. מאה שנה בסוד הכתר דהיינו אחר התשוב' מתחדש לו רצון חדש לעבוד ה' והרצון נקרא כתר. ואחר כך עשרים שנה כשנחקק במוחין שלו לעבוד ה' בסוד חכמה ובינה שערים נקרא לפום שיעורין דליבא כי זה עשה לו גדרים בדרך זה וזה בדרך אחר לתקן אשר שיחת. ואח"כ בא למדת שבע שנים הם שבע מדות להמליך הבורא ית"ש ע"י אהב' וירא' והתפארות וניצוח והודי' והתדבקות לא כן הרשעים ע"י שטח מראות עיניהם ובכל יום הולך וחסר ונכרת נפשו מבוראו ית"ש ומרב' לפשוע עד שעפ"י גודל עונותיו נעש' כעור ממשש באפילה להוסיף חטא על פשע להיות צדיק בעיניו. לדמות ברוחו שהוא עובד בוראו ושוכח העבירות שעוש' וזוכר מצות קלות שעושה בלי כוונ' ואדרב' בפניות ומחשבות זרות ומבקש עליהם שכר כפנחס וזה מצינו ונשמע מרשע שמתפאר בזה"ל ב"ה הנחתי טלית ותפילין והתפללתי גם אמרתי תהלים ומעמדות ולמדתי פרק משניות ונתתי פרוט' לצדק' ומי כמוני צדיק וישר וז"ש בהפטר' ואדני' בן חגית מתנשא לאמר אני אמלוך דהיינו שאנ"י מלכות הבורא ואני ממליכו ויזבח צאן ובקר ומריא וגו' שעי"ז מילא לבו בשמח' מאחר שהוא עובד ה' רשאי לשמח בעוה"ז באכיל' ושתי' ורוחו לא נשבר' בקרבו אדרב' הולך אחר תאותו אשר אצל עין רגל מלשון רגל על לשונו דהיינו ע"י רוחו הגבוה ומילוי כרסו וגרונו לשונו יחליק לדבר לה"ר ומטיל דופי ומום בקדשים לדבר על יראי ה' והן הם ליצני הדור אמנם ההיפך מזה וההתקרבו' לעשות רצון ה' כנ"ל הוא ע"י שמשבר רוחו בקרבו ומכיר מקומו הרחוק מאת ה' ית' וע"י שהוא רחוק מתקרב עצמו ומתדבק בבוראו ית"ש:

ותמת שרה בקרית ארבע. איתא שבישר השטן את שרה שנעקד יצחק בנה וכמעט שנשחט ופרח' נשמת'. וצריך הענין ביאור הלא הצדיקים כל רצונם וחיותם לעשות רצון קונם ומוסרים נפשם ומאודם ויוצאי חלציהם בעבור כבודו ית"ש ואיך יתכן לומר על שרה אמנו הצדקת אשר היה אברהם אבינו טפל לה בנביאות שכשמע' מעקידת יצחק פרחה נשמת' מחרד' ובהל' כדרך פשוטי בנ"א אשר כל חיותם לגדל זרע ולהרבות הון ובפירוד הבני' או הממון כמעט ימותו. אמנם לא כן שרה אמנו חלילה לה רק נוכל לומר כי בשמע' מעש' העקיד' שעוקד אברהם את יצחק בנה לעול' לה' והבינ' בקדושת' שנעש' עי"ז יחוד גדול וקדוש והמקום ההוא היה רחוק ממנ' ללכת שמה

להתדבק עם אב ובנו בקדושת היחוד לכן עכ"פ מרחוק מסרה נפשה באהב' ובטהר' להפרד מעו"הז בעת רצון ושעה קדושה כזאת והקב"ה הסכים על ידה ויצא' נפש' בקדוש' בשעה זאת וזה נרמז ותמ' שרה בקרית ארבע רומז מקום הקרי' שמת' הי' ע"פ ארבע שהם ד' אותיות אדנ"י שבהם כוונ' מסירת נפשות וקבלת עול מ"ש:

בשם הריב"ש נבג"מ בפסוק ואבא היום אל העין ופירש"י היום יצאתי והיום באתי מכאן שקפצ' לו הארץ. אמר ר"א יפה שיחתן של עבדי אבות מתורתן של בנים וכו' ע"ש. הנה מפסוק זה גופא יוצא שם לקפיצת הארץ וז"פ היום יצאתי והיום באתי מכאן שקפצ' פי' מכאן גופא מדברים אלה שבזה המאמר והבן. וז"פ יפה שיחתן של עבדי אבות כי בשיחתן רומזים סודו' נפלאות עם יחודים לקפיצת הארץ מה שאין ביד בנים אפי' ע"פ תורתן:

ויצחק בא מבוא באר לחי רואי וגו'. בתרגום יונתן איתא שלאחר העקידה הוליכו המלאכים את יצחק לבהמ"ד של שם. ואיתא שבעת הזאת שפגעה רבקה את יצחק היתה ביאתו מדרכו שהלך להביא את קטור' לאביו לאשה: ונוכל לרמוז בפסוק זה ויצחק בא מב"א כי אות ו' הוא רק לנקודת חולם שעליו כנודע. נשאר אותיות מב"א ב"א גימט' ג' עול' במ"ג ש' ועם מ' שבמלת מב"א אותיות שם שבא מבהמ"ד של שם: וגם הרמז שהלך להביא את קטור' נרמז כי בוודאי כוון יצחק ליחוד גבוה ונשא וזה באר לחי רואי כי בא"ר נקראת המלכות שהיא תורה שבע"פ ביאור התורה שבכתב לח"י הוא חי העולמים תורה שבכתב. וגם נרמז במל' ויצחק בא מבו"א מלא גימ' מ"ט שערי בינ' דמינ' דינין מתערין כי שם עולמות הנסתרים ושם נקרא הבורא בשם הו"א שהוא נסתר מהשגה עכ"ז הוא יושב בארץ הנגב כי דרום הוא החסד דרועא ימינא כי גם ההסתר שמסתיר א"ע כביכול הוא מפני כי גבר חסדו על ברואיו שיכלו לסובלו לכן מצמצם אורו ומציץ מבין החרכים:

בהפטרה

והמלך דוד זקן בא בימים וגו'. הנה הצדיק קדוש ה' מוה' ברוך נכד הריב"ש אמר בפי' הכתוב ואברהם זקן בא בימים ע"פ דאיתא בזו"הק איך שכתב אברהם אברהם משה משה היינו לעילא ולתתא פי' שכל צדיק למטה יש לו שורש ומחצב נשמתו בגנ"מ ושם הוא דבוק באמת ובדרך עראי הוא בעו"הז ובכל מעשיו הקדושים ודרכיו הישרים ממשיך קדושתו משורש נשמתו אשר הוא למעלה לעו"הז וזה ואברהם זקן שהוא מעולם הנסתר הנקרא בשם זקנה בא בימי' למשוך לעו"הז שהוא בימים ובזמן עכ"ל. וכן הפי' בוודאי בדוד המלך שהמשיך קדושתו למטה וקידש הימים והזמן. והנה הימים חיי האדם הם כמין לבושין לנשמתא שע"י ימיו הטובים שמתנהג בהם בצדקתו עושה לבוש לנשמתו דלעיל' להמשיכ' בזה למט' ומסתמא לפני מותו של אדם מתאספין יחד הלבושים ומעש' מצות שהתנהג בהם כל ימי חייו וזה הוא הענין ויקרבו ימי דוד למות דהיינו שבסוף ימיו נתחברו ונתקרבו כל ימיו לאחדים להיות אחד ומסתמא הית' קדושתו גדולה ונפלא' עד מאוד. ויכסוהו בבגדי' ולא יחם לו. ודרשו רז"ל מאימת המלאך נצטנן ע"ש. והנה דוד לגודל קדושתו שאמר לבי חלל בקרבי מלמד שהרג ליצה"ר בתענית כמאמר חז"ל. ובוודאי כל מה שהזקין ניתוספה חכמתו וקדושתו ובפרט אחרי צערו וחרדתו מאימת המלאך נמוג רוח יצה"ר מאתו ולא יכול עוד להסיתו לשום ענין וזה ויכסוהו בבגדים ולא יחם לו דהיינו שלא היה יכול עוד להתלב' בלבושים ולעבוד ה' כי סר מאתו היצה"ר לגמרי ונדמה כמלאך אלהים וא"כ לא היה לו ממילא חיות העוה"ז כי מה ענין למלאך ה' בעו"הז. ויאמרו עבדיו יבקשו למלך נער' בתול' ותהי לו סוכנת. והיא הית' אבישג השונמית נוספת על י"ח נשים ואינו רשאי לבא אליה והם נתנו' בחיקו וע"י פרישתו מאת' לבלתי בוא אליה עבד ה' כראוי ונמצא שנעש' לו ימים ולבושים ממעשה עבודתו את ה' ע"י כבישת יצרו. ואמר' אליו אבישג חסרי' לגנבא נפשי' לשלמ' נקיט כלו' שהוסר ממך כח יצה"ר וחוש המשוש הגשמי לגמרי וא"כ אין אתה עובד ה' בזה הפרישות עד שהזמין לבת שבע החדרה ואמר ר"י א"ר מלמד שקנחה בי"ג מפות והראה בזה שיש לו עדיין כח הגשמי אכן הוא קדוש וטהור ופרוש רק לעשות יחודים לכוון לי"ג הנפלאות והגבוהים והבן: